

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1709-466

Chișinău

«11» noiembrie 2011

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 și art. 74 din Constituția Republicii Moldova se prezintă Parlamentului spre examinare în mod prioritar proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 9 noiembrie 2011. Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Afacerilor Interne.

Totodată, menționăm că proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statutul apatrizilor, adoptată la 28 septembrie 1954 la New York”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 826 din 9 noiembrie 2011, a fost remis, conform legislației în vigoare, Președintelui Republicii Moldova.

Anexă: Hotărârea Guvernului nr. 827 din 9 noiembrie 2011

(2 exemplare în limbile română și rusă)

- 4 file;

proiectul de lege (în limbile română și rusă)

- 14 file;

nota de argumentare (în limbile română și rusă)

- 4 file.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Ex. 1: Parlamentul,
nr. 250-333

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-2-250101

Fax:
+ 373-2-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 827

din 9 noiembrie 2011

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Alexei Roibu

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul 3 alineatul (2) din Legea nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.9, art. 89), cu modificările și completările ulterioare, după cuvintele „se eliberează apatrizilor” se completează cu cuvintele „cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid, precum și celor”.

Art. II. – Articolul 2 din Legea nr. 275-XIII din 10 noiembrie 1994 cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.20, art. 234), cu modificările și completările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„Art. 2 - Se consideră apatrid persoana care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legii naționale a acestuia.”

Art. III. – La articolul 1 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 2 iunie 2000 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediție specială), cu modificările și completările ulterioare, noțiunea „apatrid” va avea următorul cuprins:

„*apatrid* – persoana care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legii naționale a acestuia;”

Art. IV. – Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, după noțiunea „străin” se completează cu următoarele noțiuni:

„*apatrid* – persoana care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legii naționale a acestuia;

minor neînsoțit – străinul cu vîrstă de pînă la 18 ani care a venit în Republica Moldova neînsoțit de părinți sau de un reprezentant legal ori care nu se află în îngrijirea unei alte persoane, potrivit legii, precum și minorul care a rămas neînsoțit după ce a intrat pe teritoriul Republicii Moldova;”

2. La articolul 38 alineatul (1), după cuvintele „dreptul de ședere în Republica Moldova” se completează cu cuvintele „sau cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid”.

3. La articolul 51, după cuvintele „ drept de ședere permanentă a încetat” se completează cu textul „ , a căror cerere privind recunoașterea statutului de apatrid a fost respinsă, a fost încetată procedura sau a căror statut de apatrid a fost anulat”.

4. La articolul 52 alineatul (1) litera d), după cuvintele „foștii solicitanți de azil” se adaugă cuvintele „ , solicitanți ai statutului de apatrid sau străini al căror statut de apatrid a fost anulat”.

5. Articolul 63 se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Apatrizii aflați legal pe teritoriul Republicii Moldova nu pot fi expulzați, cu excepția cazului cînd există motive de securitate națională sau ordine publică. Măsura expulzării poate fi dispusă numai de către instanța de judecată.”

6. Articolul 72 alineatul (1):

după cuvintele „ședere în Republica Moldova” se completează cu cuvintele „sau i s-a recunoscut statutul de apatrid”.

la litera c) după cuvintele „în Republica Moldova” se completează cu cuvintele „sau i s-a recunoscut statutul de apatrid”.

7. Se completează cu un nou capitol, X¹, cu următorul cuprins:

„Capitolul X¹

PROCEDURA DE DETERMINARE A STATUTULUI DE APATRID

Articolul 87¹. Depunerea cererii privind recunoașterea statutului de apatrid

(1) Procedura de recunoaștere a statutului de apatrid poate fi inițiată de către autoritatea competentă pentru străini, din oficiu sau la cererea persoanei care pretinde că nu are cetățenie.

(2) Cererea privind recunoașterea statutului de apatrid poate fi depusă în scris sau verbal la autoritatea competentă pentru străini.

(3) Cererea privind recunoașterea statutului de apatrid depusă în scris va fi semnată de către solicitant personal. În cazul în care solicitantul este analfabet, acest fapt va fi consemnat într-un proces-verbal la prezentarea cererii verbale.

(4) Dacă solicitantul nu vorbește limba de stat, acestuia i se va oferi un interpret, care vorbește limba lui maternă sau o altă limbă înțeleasă de către solicitant.

(5) Cererea trebuie să conțină, de asemenea, o expunere clară și detaliată a faptelor, informațiilor și probelor necesare în sprijinul cererii și, în special, trebuie să fie menționat locul nașterii, legăturile de rudenie cu alte persoane care au cetățenia unui stat, locul de reședință obișnuită în orice alt stat și durata acestuia.

(6) Dacă persoana nu poate depune nici un document, din motive independente de voința lui, autoritatea competentă pentru străini va emite decizia

privind recunoașterea sau nerecunoașterea statutului de apatrid, în baza informațiilor confirmate documentar care sînt la dispoziție.

(7) La depunerea cererii, funcționarul autorității competente pentru străini va informa solicitantul despre drepturile și obligațiile pe care le are pe parcursul procedurii.

Articolul 87². Examinarea cererii

(1) Cererea privind recunoașterea statutului de apatrid va fi examinată de către autoritatea competentă pentru străini, în termen de pînă la 6 luni din data înregistrării cererii. În funcție de dificultatea cazului, termenul de soluționare poate fi prelungit cu cîte o lună, dar nu va depăși 6 luni.

(2) Pe parcursul examinării cererii autoritatea competentă pentru străini întreprinde măsurile necesare pentru colectarea informațiilor de la locul de naștere a solicitantului, locul de reședință sau ultimul domiciliu, precum și din statul a cărui cetățenie o dețin membrii lui de familie și părinții.

Articolul 87³. Drepturile și obligațiile solicitantului în cadrul procedurii de determinare a statutului de apatrid

(1) Pe perioada examinării cererii, solicitantul are dreptul să se afle pe teritoriul Republicii Moldova și poate fi îndepărtat doar în cazul în care există motive de securitate națională sau ordine publică.

(2) Autoritatea competentă pentru străini eliberează solicitantului un certificat care confirmă statutul lui (certificat de confirmare) pe toată perioada examinării cererii.

(3) În comunicarea verbală sau scrisă solicitantul poate folosi limba sa maternă sau o altă limbă pe care o înțelege.

(4) În timpul procedurii solicitantul este obligat:

- a) să colaboreze pe deplin cu autoritatea competentă pentru străini;
- b) să prezinte probe sau orice altă informație care este relevantă pentru determinarea statutului său de apatrid;
- c) să se prezinte la autoritatea competentă pentru străini pentru a fi interviuat, ori de cîte ori va fi nevoie;
- d) să respecte legislația Republicii Moldova.

Articolul 87⁴. Interviuul

(1) Ulterior depunerii cererii, autoritatea competentă pentru străini va efectua un interviu cu solicitantul.

(2) Interviuul este consemnat în scris într-o notă de interviu și va cuprinde următoarea informație:

a) datele de identitate (numele și prenumele, numele și prenumele deținute anterior, cetățenia anterioară, genul, locul și data nașterii, numele părinților);

b) faptul prezentării oricărei informații necesare pentru soluționarea cererii;

c) datele cu privire la documentele prezentate (tipul, numărul documentului, termenul de valabilitate, data și locul eliberării, denumirea autorității care l-a eliberat);

d) starea civilă, locul încheierii căsătoriei;

e) ocupația și studiile;

f) locul de reședință în Republica Moldova.

(3) În cadrul interviului solicitantul trebuie să declare motivele pentru depunerea cererii și să transmită oricare alte dovezi disponibile în susținerea cererii, care nu au fost prezentate anterior. Solicitantul va fi informat despre această obligație la începutul interviului.

(4) Minorii neînsoțiți, în cadrul interviului, vor fi asistați de către reprezentantul instituției în care se află în plasament, desemnat de către administrația instituției, iar pentru minorii însoțiți, de către unul din părinți.

(5) Persoanele cu tulburări psihice (boală mentală sau deficiențe mentale) sau cu capacități de exercițiu limitate, în cadrul interviului vor fi însoțiți de către tutore sau, după caz, curator în condițiile prevăzute de lege.

(6) Nota de interviu va fi semnată de către solicitant, funcționarul care a realizat interviul, în cazul prezenței unui interpret, de asemenea de către interpret, în cazul unui minor neînsoțit de către tutorele desemnat, iar în cazul unei persoane cu tulburări psihice de către tutore sau curator.

Articolul 87⁵. Dovezile

(1) În timpul examinării cererii, solicitantul poate prezenta dovezi sau orice informații suplimentare în sprijinul cererii depuse.

(2) Actele publice emise de autoritățile altor state sînt acceptate de către autoritatea competentă pentru străini, drept fapte cu forță probatorie.

(3) În vederea obținerii documentelor necesare sprijinirii cererii, autoritatea competentă pentru străini va contacta autoritățile statului, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova acreditate peste hotare.

Articolul 87⁶. Încetarea procedurii de recunoaștere a statutului de apatrid

Autoritatea competentă pentru străini va înceta procedura de recunoaștere a statutului de apatrid în următoarele cazuri:

a) deces;

b) retragerea cererii;

c) solicitantul nu se prezintă la interviu în pofida notificării repetate scrise.

Articolul 87⁷. Decizia privind recunoașterea statutului de apatrid

(1) Autoritatea competentă pentru străini emite decizia privind recunoașterea sau nerecunoașterea statutului de apatrid în baza tuturor informațiilor și dovezilor disponibile.

(2) Decizia privind recunoașterea statutului de apatrid se aduce la cunoștința solicitantului în termen de 3 zile lucrătoare de la aprobare, prin comunicare directă.

(3) Străinului căruia i s-a recunoscut statutul de apatrid i se eliberează acte de identitate prevăzute la art.72 alin. (1) lit. c) din prezenta lege, precum și acesta se bucură de drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituția Republicii Moldova și Legea nr.275-XIII din 10 noiembrie 1994 cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova.

(4) Cazul minorului neînsoțit, căruia i s-a recunoscut statutul de apatrid, va fi referit autorității tutelare de la locul aflării minorului în vederea asigurării respectării drepturilor și intereselor sale legitime.

Articolul 87⁸. Respingerea cererii de recunoaștere a statutului de apatrid

(1) Cererea privind recunoașterea statutului de apatrid poate fi respinsă dacă solicitantul:

a) primește protecție sau asistență de la organele ori agențiile Națiunilor Unite – altele decât Înaltul Comisariat al ONU pentru Refugiați – pe durata acordării acestei protecții sau asistenței;

b) există motive serioase să se considere că a săvârșit o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o crimă împotriva umanității, prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

c) există motive serioase să se considere că a săvârșit o infracțiune nonpolitică gravă în afara țării, înainte de a fi admis pe teritoriul Republicii Moldova;

d) există motive serioase să se considere că a fost acuzat de săvârșirea unor fapte contrare scopurilor și principiilor Națiunilor Unite;

e) deține cetățenia Republicii Moldova, statutului de reședință sau a unui alt stat.

(2) Decizia privind nerecunoașterea statutului de apatrid se comunică în scris solicitantului în termen de 3 zile lucrătoare de la aprobare și poate fi contestată în instanța de judecată, conform legislației în vigoare.

Articolul 87⁹. Anularea statutului de apatrid

(1) Autoritatea competentă pentru străini poate anula, prin decizie motivată, statutul de apatrid, acordat în condițiile prezentei legi, dacă se stabilește că unele acte sau dovezi care au fost decisive pentru recunoaștere sînt falsificate și nu există alte motive pentru menținerea statutului de apatrid.

(2) Statutul de apatrid poate fi anulat în cazul în care, după recunoaștere, există motive serioase să se considere că beneficiarul întrunește condițiile prevăzute la art. 87⁸ alin. (1) lit. a) - e) din prezenta lege.

(3) Decizia privind anularea statutului de apatrid se aduce la cunoștința beneficiarului în scris, în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii. Decizia poate fi contestată în instanță de judecată, conform legislației în vigoare.

Articolul 87¹⁰. Încetarea statutului de apatrid

Statutul de apatrid încetează în mod automat atunci când apatridul a dobîndit cetățenia Republicii Moldova sau cetățenia unui alt stat.

Articolul 87¹¹. Cooperarea internațională

(1) Republica Moldova cooperează cu alte state și cu organizații internaționale în vederea soluționării problemelor de apatridie.

(2) Reprezentanții Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați au acces, la cerere, la informațiile privind cererile de recunoaștere a statutului de apatrid, la desfășurarea procedurii și la deciziile adoptate, cu condiția ca solicitantul să fie de acord în acest sens.”.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

La 3 septembrie 2010 prin Hotărârea Guvernului nr.792 a fost aprobat Planul de acțiuni în domeniul migrației și al sistemului de azil pe anii 2010-2011. Conform acțiunii 7.1 al acestuia, Ministerul Afacerilor Interne a elaborat proiectul de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statutul apatrizilor, adoptată la 28 septembrie 1954 la New-York.

La fel, Acțiunea 3 al Programului Național de implementare a Planului de acțiuni Republica Moldova-Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 122 din 11 martie 2011, stipulează necesitatea ajustării legislației naționale la prevederile Convenției privind statutul apatrizilor.

Convenția de la New York din 1954 privind statutul apatrizilor este instrumentul internațional primar care își propune să reglementeze și să îmbunătățească statutul apatrizilor, precum și să asigure ca apatrizii să beneficieze de toate drepturile și libertățile fundamentale, fără discriminare. Convenția este singurul instrument internațional care garantează anumite drepturi pentru persoanele apatride, care nu sunt refugiați. În prezent, nu există un echivalent regional al acesteia, în plus, Convenția din 1954 prevede definiția generală acceptată a „apatrizilor”. Aderarea la Convenția din 1954 va îmbunătăți sistemul de protecție a drepturilor omului și a demnității persoanelor, va permite accesul persoanelor la protecția națională, atât în ceea ce ține de drepturi cât și de obligații, va dezvolta sentimentul de stabilitate și de identitate juridică pentru persoanele apatride.

În conformitate cu art. 11 alin. (2) din Legea nr. 595-XIV din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne urmează să elaboreze setul de acte legislative necesare implementării Convenției privind statutul apatrizilor.

În acest sens și reieșind din analiza efectuată, Ministerul Afacerilor Interne a elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care presupune modificarea și completarea Legii nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, Legii nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, Legii nr. 275-XIII din 10 noiembrie 1994 cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova și Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 - XIV din 2 iunie 2000.

Indiferent de modul în care Convenția din 1954 devine parte a legii interne, ea nu dictează procedura de identificare a apatridiei unei persoane. Prin urmare, pentru a fi aplicabilă în dreptul intern este necesară crearea unei proceduri de recunoaștere instituită printr-o legislație de implementare.

În prezent, Republica Moldova nu dispune de norme specifice ce ar stabili procedura de recunoaștere a apatridiei și nici de o autoritate administrativă ce ar putea determina statutul unei persoane în această privință.

Astfel, modificarea și completarea Legii nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova presupune crearea unui mecanism legal de determinare a statutului de apatrid. În acest sens, instituția responsabilă pentru determinarea statutului de apatrid devine autoritatea competentă pentru străini (Biroul migrație și azil al Ministerului

Afacerilor Interne). Această propunere este susținută și de Reprezentanța Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați în Republica Moldova (ICNUR), sub mandatul căreia se află Convenția respectivă, luând în considerație aspectul umanitar al acesteia.

Proiectul propus descrie procedura detaliată de depunere, examinare și emitere a deciziei de recunoaștere sau nerecunoaștere a statutului de apatrid.

La fel, se propune modificarea aspectelor ce țin de documentarea apatrizilor cu acte de identitate. Astfel, buletinul de identitate pentru apatrizi și pașaportul pentru apatrizi va fi eliberat străinilor care au obținut drept de ședere permanentă sau li s-a recunoscut statutul de apatrid.

În aceeași ordine de idei, modificarea Legii nr. 273-XII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, presupune aducerea în concordanță a acesteia cu prevederile Legii nr. 200 din 16.07.2010 și anume la capitolul ce ține de actele de identitate eliberate străinilor. Cum s-a menționat supra buletinul de identitate pentru apatrizi și pașaportul pentru apatrizi va fi eliberat străinilor care au obținut drept de ședere permanentă sau li s-a recunoscut statutul de apatrid.

De asemenea, proiectul înaintat propune modificări în Legea nr. 275-XIII din 10 noiembrie 1994 cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova și Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024 - XIV din 2 iunie 2000 prin uniformizarea noțiunii de „apatrid” în conformitate cu prevederile Convenției.

Ministerul Afacerilor Interne consideră imperativ aprobarea proiectului Legii pentru completarea și modificarea unor acte legislative, reieșind din următoarele aspecte și considerente:

Aspectul politic. Proiectul în cauză constituie un răspuns la necesitatea de eficientizare și perfecționare a mecanismului de gestionare eficientă a fluxurilor de migrație pe teritoriul Republicii Moldova. În același timp, trebuie specificat și faptul că o guvernare eficientă nu se poate rezuma doar la exercitarea atribuțiilor administrative, politice și economice, ci trebuie să includă și mecanismele prin care persoanele să își poată exercita drepturile și libertățile legale, articula interesele, respecta obligațiile și atenua diferențele.

Aspectul normativ. Adoptarea proiectului va opera modificări în legislația în vigoare numai în limita implementării prevederilor propuse.

Aspectul financiar și economic. Implementarea proiectului dat se va efectua din bugetul instituțiilor responsabile în limita resurselor disponibile, precum și cu atragerea surselor externe de finanțare.

Aspectul organizatoric. Aprobarea proiectului va genera necesitatea creării unui cadru instituțional pentru determinarea apatridiei (crearea unei unități în cadrul Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne responsabilă de determinarea statutului de apatrid).

Luând în considerație cele menționate Ministerul Afacerilor Interne propune spre aprobare proiectul hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative” în contextul ajustării cadrului juridic intern la Convenția de la New York din 1954 privind statutul apatrizilor.

Viceministrul afacerilor interne

 IURIE CHEPTĂNARU